

2 september 2019

Trafikanalys

Användbar kollektivtrafik 2019

Teknisk rapport

Caroline Theorell
Mikaela Ekblad

Innehåll

1. Teknisk rapport	3
1.1 Bakgrund och syfte	3
1.2 Population och urval	3
1.3 Datainsamling	3
1.4 Frågeformulär	4
1.5 Bortfallsredovisning	5
1.6 Databearbetning och framställning av datafil	7
1.7 Kvalitet	7
2. Appendix A - Inbjudningsmail	9
3. Appendix B - Frågeformulär	10
4. Appendix C - Panelbeskrivning	18
5. Appendix D - Beskrivning A-regioner	21

1. Teknisk rapport

1.1 Bakgrund och syfte

Trafikanalys utvecklar för närvarande sin metod för nationell uppföljning av de transportpolitiska målen. I dessa mål ingår "användbarhet för alla", att transportsystemet är användbart även för grupper med särskilda behov, barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar. I ett pågående utvecklingsprojekt utarbetas och testas ett nytt enkätverktyg för ändamålet, som ska kunna riktas till olika målgrupper. Genom denna undersökning avser Trafikanalys att låta allmänheten svara på frågorna, vilket är syftet med det aktuella uppdraget.

1.2 Population och urval

Målpopulationen var personer som bor i Sverige i åldern 18-79 år. Urvalsramen som användes var Kantar Sifos webbpanel (även kallad Sifopanelen). För mer information om webbpanelen, se appendix C.

1.3 Datainsamling

Undersökningen genomfördes under perioden 19/7 – 5/8 2019 via webbenkät.

För att nå målet om 1500 intervjuer och inte riskera att skicka ut enkäten till ett stort överurval har utskick av enkäten gjorts successivt under fältperioden. Till en början drogs ett urval om 7000 personer i åldern 18-79 år som gjordes tillgängliga för eventuella utskick.

Sedan tidigare vet vi att yngre i regel i betydligt lägre utsträckning än äldre svarar på enkäter och undersökningar. För att undvika att de inkomna svaren därmed skulle få en skev fördelning på ålder gentemot målpopulationen, stratifierades urvalet på fyra åldersgrupper, där ett större urval bland de yngre åldersgrupperna jämfört med de äldre drogs. Urvalet har inom varje ålderstratum dragits slumpmässigt ur panelen.

Kvoter baserade på målpopulationens åldersfördelning sattes även upp på samma fyra ålderskategorier enligt nedan.

Tabell 1. Ålderskvoter

	Kvot
18-29 år	315
30-44 år	387
45-59 år	386 svar (blev 387 svar då två personer besvarade enkäten samtidigt)
60-79 år	412

Av kvalitetsskäl skickas regelmässigt ett mindre testutskick ut som första utskick. Testutskicket skickades ut via mail den 19/7 2019 och gick till 300 personer. Efter att data som inkommit från detta första utskick kvalitetskontrollerats, skickades enkäten ut till 2000 personer den 23/7 2019. Datat från testutskicket innehöll inte några avvikelser och inkluderades därmed i huvudundersökningen.

Den första påminnelsen till de som dittills inte svarat på enkäten skickades den 24/7.

Därefter gjordes ett nytt utskick till 2000 personer den 25/7, och ett ytterligare om 397 personer den 26/7. Det sista utskicket gjordes 5/8 till 460 personer.

Påminnelser till de som dittills fått undersökningen men ej ännu besvarat den skickades den 28/7 respektive 5/8.

Tabell 2. Sammanställning inbjudningar och påminnelser

Inbjudningar	
19-jul	300
23-jul	2000
25-jul	2000
26-jul	397
05-aug	460
Påminnelser	
24-jul	1446
28-jul	2668
05-aug	2532

Totalt gavs alltså 5157 personer möjlighet till att delta i undersökningen. Delurvalen för varje utskick drogs slumpmässigt per åldersstratum ur det tillgängliga urvalet om 7000 personer. Inga frågor gällande undersökningen inkom till Kantar Sifo under datainsamlingen.

Medlemmar i Sifopanelen erhåller ersättning för varje undersökning de deltar i form av poäng som sedan kan växlas in mot olika typer av incitament.

1.4 Frågeformulär

Frågeformuläret bestod av motsvarande ca 25 frågor inklusive bakgrundsfrågor.

Bakgrundsvariablerna kön, ålder, län, kommun och a-region hämtades från befintligt bakgrundsdata som Kantar Sifo sedan tidigare har information om från de deltagande personerna.

1.5 Bortfallsredovisning

Totalt genomfördes 1501 intervjuer under fältperioden.

Tabell 3. Antal inkomna svar per insamlingsdag

Dag	Antal svar
19-jul	33
20-jul	11
21-jul	6
22-jul	9
23-jul	325
24-jul	123
25-jul	379
26-jul	130
27-jul	44
28-jul	128
29-jul	60
30-jul	48
31-jul	28
01-aug	11
02-aug	10
03-aug	8
04-aug	8
05-aug	140
Totalt	1501

I tabell 4 visas en sammanställning av utskick, inkomna svar och bortfall både totalt och inom respektive åldersgrupp. Andelen svarande skiljer sig mycket åt i olika åldersgrupper, vilket det regelmässigt gör i undersökningar riktade mot allmänheten.

För en undersökning som genomförs i en slumpmässigt rekryterad webbpanel kan en svarsfrekvens i traditionell mening inte beräknas. Detta eftersom medlemmarna är rekryterade i samband med andra urvalsundersökningar, som i sin tur har ett visst bortfall. Det gäller även att det i en webbpanelundersökning i regel finns ett på förhand definierat mål om ett specifikt antal nettointervjuer (i detta fall 1 500) att nå, och att enkäten när detta mål är uppnått "stängs". Detta skiljer sig mot en undersökning där man istället utgår från ett bruttourval och strävar efter att bland detta få in så många svar som möjligt och således nå högsta möjliga svarsfrekvens.

Tabell 4. Utskick, inkomna svar och bortfall

	Totalt	18-29 år	30-44 år	45-59 år	60-79 år
Bruttourval totalt (antal utskick)	5157	1749	1510	1058	840
Kvota full (personer som tillhört en åldersgrupp där maxkvoten redan var nådd)	243	33	35	60	115
Nettourval totalt (bruttourval – kvota full)	4914	1716	1475	998	725
Fått inbjudan men ej startat enkäten	3364	1383	1079	601	301
Vägran	17	11	2	3	1
Avbrutna enkäter	29	5	7	6	11
Systemfel	3	2	0	1	0
Antal nettosvar	1501	315	387	387	412
Andel svarande (antal svar/nettourval)	30,5%	18,4%	26,2%	38,8%	56,8%

Totalt har 3 personer råkat ut för någon typ av systemfel när de besvarat enkäten. Troligen beror detta på enkäter som pausats eller avslutats på ett felaktigt sätt av personerna. I övrigt finns inga kända driftstörningar eller tekniska avvikelser som påverkat datainsamlingen.

Undersökningen har genomförts under semestertider (juli och augusti). Det är svårt att säkert veta om och i vilken utsträckning detta påverkat andelen svarande. Undersökningar som genomförs via telefon eller postala enkäter undviker vi att genomföra under denna period då vi sedan tidigare vet att det är betydligt svårare att nå personer under denna period då många är lediga och bortresta.

I webbpanelundersökningar märker vi inte av samma påverkan. Dels försöker vi då nå personer som redan tackat ja till att delta i panelen, och dels är det i dag lätt att besvara webbundersökningar även om man är bortrest. Vi vet att majoriteten som besvarar webbundersökningar gör det via sin smarta mobiltelefon. Man kan dessutom tänka sig att det för vissa finns mer tid till att besvara en undersökning när man är ledig, jämfört med utanför semestertider. En liten negativ effekt på grund av fältperioden kan vi dock misstänka i denna undersökning, då vi ser att svarsandelen är strax under vad vi oftast ser i panelen. Faktorer som möjligen påverkar andelen svar för webbundersökningar negativt under semestertider är att mail läses mindre frekvent, samt att medlemmar prioriterar sin tid annorlunda under denna tid på året.

Tabell 5 nedan visar bakgrundsprofil på urvalet, de svarande, avbrutna enkäter och de som ej besvarat undersökningen. Vi noterar ingen avvikelse nedan som kan härledas till fältperioden.

Tabell 5. Bakgrundsprofiler

	Urval	Svarande	Avbrutna (29 st)	Ej svar	Panelen totalt
Man	50%	50%	32%	50%	49%
Kvinna	50%	50%	68%	50%	51%
18-29 år	32%	21%	16%	36%	11%
30-44 år	35%	26%	23%	38%	20%
45-59 år	21%	26%	23%	20%	28%
60-79 år	12%	27%	39%	6%	41%
A-reg 1	23%	21%	32%	24%	23%
A-reg 28	7%	8%	13%	7%	7%
A-reg 33	10%	10%	10%	10%	10%
Övrig a-reg	59%	61%	45%	59%	61%

1.6 Databearbetning och framställning av datafil

Kantar Sifo har ansvarat för databearbetning och framtagande av datafil. Resultatet är viktat för att representera målgruppen, allmänheten 18-79 år. Viktningen är gjord på alla som besvarat undersökningen och har gjorts utifrån variablerna kön, ålder och region.

Personernas vikter beräknas med hjälp av en viktmatrix baserat på officiell befolkningsstatistik från SCB. Viktmatrixen består av 32 celler och utgörs av av kön, 4 åldersgrupper och 4 regioner. Regionerna delas in i A region 1 (Stockholm/Södertälje), 28 (Malmö/Lund/Trelleborg), 33 (Göteborg) och övrigt.

Viktmatrixens procentuella fördelning av de olika cellerna återskapas i undersökningen. Om en respondent tillhör en cell som är överrepresenterad i undersökningen jämfört med viktmatrixen så vägs respondentens svar ner med en vikt lägre än 1. Om en respondent istället tillhör en underrepresenterad cell vägs svaren upp med en vikt större än 1. När uppdaterad befolkningsstatistik presenteras av SCB, uppdateras den standardiserade viktmatrixen som används.

1.7 Kvalitet

Sifopanelen är representativ i förhållande till rikets sammansättning avseende kön och region. Vad gäller åldern på medlemmarna finns vissa avvikelser (underrepresentation av riktigt unga samt riktigt gamla). För att, i de fall det behövs, kompensera för dessa kända avvikelser används olika metoder när urvalen sätts samman. Det vanligaste är att vi stratifierar urvalet (vilket gjorts i denna undersökning) för att matcha förhållandena i riket samt att i efterhand kompensera för eventuell skevhet via kvotering och eller vägning av resultaten (beskrivet i avsnittet ovan).

Personer som inte använder internet finns inte representerade i en webbpanel. Det är viktigt att komma ihåg vid analys av en webbpanelundersökning, men är i regel inget som får allvarliga konsekvenser för att beskriva allmänhetens attityder då Sverige har en hög internetpenetration i åldersspannet 18-79 år. Eftersom undersökningar i panelen genomförs på svenska är personer som inte talar svenska tyvärr inte medlemmar, och personer som är nya i Sverige är därmed underrepresenterade. Detta är ett problem i samtliga undersökningar oavsett metod som enbart genomförs på svenska.

I panelen finns även en viss underrepresentation av personer med lägre utbildning och personer som arbetar fysiskt.

Denna undersökning berör användbarhet i kollektivtrafiken, om man t ex är bekväm med att resa kollektivt på egen hand. Man kan tänka sig att den allra äldsta delen av befolkningen i regel har större problem med detta på grund av vanligare förekomst av nedsatt hälsa på olika sätt. Viktigt vid analys av undersökningsresultaten är därmed att komma ihåg att undersökningen sträcker sig upp till med 79 år.

I syfte att upprätthålla hög kvalitet i undersökningens samtliga led har löpande avstämningar skett internt på Kantar Sifo. Avstämningarna har framförallt skett inför viktiga moment i undersökningen t.ex. inför uppstart och utskick av enkätinbjudningar. Kontroller och uppföljningar är också en viktig del i kvalitetsarbetet och har skett kontinuerligt i projektets olika faser.

2. Appendix A

Hej,

Nu finns en ny SIFO-undersökning tillgänglig. Frågorna tar ungefär 7 minuter att besvara och belöningen är 7 poäng. Dina svar är mycket värdefulla för oss och dina svar behandlas alltid konfidentiellt.

Undersökningen är öppen till 6 Augusti, eller tills vi har fått in tillräckligt med svar.

[Klicka här för att ta dig till undersökningen!](#)

Stort tack för ditt värdefulla deltagande!

För information om belöningar och tillgängliga undersökningar, besök gärna <https://nya.sifopanelen.se/>

Med vänliga hälsningar,
Anna, SIFO,
panel-adm@tns-sifo.se

Referensnummer: 9239459:1, Använd detta nummer i din kontakt med oss på SIFO.

Om undersökningen inte öppnas, vänligen kopiera och klistra in följande länk i din webbläsare:

<https://webcollection.tns-sifo.se/OdinServlet/TemplateRelatedFiles/survey/panel.html?ID=7E08CEA20F79F5246463&TestSurvey=true&Language=Swedishpanel>

3. Appendix B

Hur många dagar av de senaste sju dagarna har du åkt kollektivt (buss, spårvagn, tunnelbana eller tåg)?

0
1
2
3
4
5
6
7
Tveksam, vet ej

Tillbaka Avbryt OK

Powered by NIPO Software

Hur ofta åker du vanligtvis kollektivt (buss, spårvagn, tunnelbana eller tåg)?

Dagligen eller nästan varje dag
Någon eller några dagar i veckan
Någon eller några dagar i månaden
Mer sällan
Aldrig
Tveksam, vet ej

Tillbaka Avbryt OK

Powered by NIPO Software

Sifo

Har du någon gång avstått från att resa kollektivt (buss, spårvagn, tunnelbana eller tåg) på grund av att du inte tror att du klarar det på egen hand?

Ja

Nej

Tveksam, vet ej

Tillbaka

Avbryt

OK

Powered by NIPO Software

Sifo

Har du körkort för personbil?

Ja

Nej

Tveksam, vet ej

Tillbaka

Avbryt

OK

Powered by NIPO Software

Sifo

Har du färdtjänstillstånd?

Ja

Nej

Tveksam, vet ej

Tillbaka

Avbryt

OK

Powered by NIPO Software

 Sifo

Har du under det senaste halvåret haft inkomst från arbete eller företag?

Ja

Nej

Tveksam, vet ej

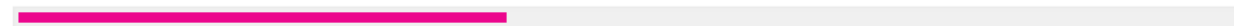
Tillbaka

Avbryt

OK

Powered by NIPO Software

 Sifo

Studerar du?

Ja

Nej

Tveksam, vet ej

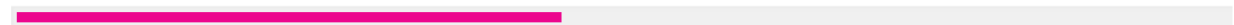
Tillbaka

Avbryt

OK

Powered by NIPO Software

 Sifo

Har du examen från högskola eller universitet?

Ja

Nej

Tveksam, vet ej

Tillbaka

Avbryt

OK

Powered by NIPO Software

 Sifo

Har du nedsatt **fysisk hälsa** som är varaktig och försvårar din vardag, till exempel allergier, astma, diabetes, reumatism eller mag- och tarmbesvär?

Ja

Nej

Tveksam, vet ej

Tillbaka

Avbryt

OK

Powered by NIPO Software

 Sifo

Har du någon **fysisk nedsättning** som är varaktig och försvårar din vardag, till exempel nedsatt rörelse-, syn- eller hörsel förmåga?

Ja

Nej

Tveksam, vet ej

Tillbaka

Avbryt

OK

Powered by NIPO Software

 Sifo

Har du nedsatt **psykisk hälsa** som är varaktig och försvårar din vardag, till exempel stress, oro, ångest eller depression?

Ja

Nej

Tveksam, vet ej

Tillbaka

Avbryt

OK

Powered by NIPO Software

 Sifo

Har du problem med språk eller siffror, koncentration eller minne, som är varaktiga och försvårar din vardag, till exempel afasi, dyslexi, ADHD eller demens?

Ja

Nej

Tveksam, vet ej

Tillbaka

Avbryt

OK

Powered by NIPO Software

 Sifo

Här följer 7 påståenden om att åka kollektivt. Vare sig du åker kollektivt eller inte, vänligen bedöm varje påstående utifrån din erfarenhet.

	Ja, ofta eller alltid	Ja, ibland, men ibland inte	Nej, sällan eller aldrig	Ingen åsikt/saknar erfarenhet	Tveksam, vet ej
Det är svårt att ta med saker på resan.	☐	☐	☐	☐	☐
Det är lätt att hitta på tågstationer och bussterminaler.	☐	☐	☐	☐	☐
Det är svårt att ta sig till och från hållplatser och perronger.	☐	☐	☐	☐	☐
Det är lätt att förstå tidtabeller och kartor.	☐	☐	☐	☐	☐
Det är svårt att höra utrop eller läsa skyltar.	☐	☐	☐	☐	☐
Det är lätt att röra sig på hållplatser och perronger.	☐	☐	☐	☐	☐
Det är lätt att göra spontana resor och ändra resplaner.	☐	☐	☐	☐	☐

Tillbaka

Avbryt

OK

Powered by NIPO Software

Här följer ytterligare 6 påståenden om att åka kollektivt. Vare sig du åker kollektivt eller inte, vänligen bedöm varje påstående utifrån dina erfarenheter av **lokal- och länstrafiken i din kommun eller ditt län.**

	Ja, ofta eller alltid	Ja, ibland, men ibland inte	Nej, sällan eller aldrig	Ingen åsikt/saknar erfarenhet	Tveksam, vet ej
Det är svårt att förstå biljettsystemet, hur jag kan köpa och validera biljetter.	☐	☐	☐	☐	☐
Det är enkelt att planera hela resan, även när jag måste byta linjer och färdmedel.	☐	☐	☐	☐	☐
Jag har svårt att nå viktiga resmål, till exempel arbetsplats, skola, sjukhus eller köpcentrum.	☐	☐	☐	☐	☐
Det är enkelt att få aktuell information om hållplatser, byten och tider innan resan.	☐	☐	☐	☐	☐
Det är svårt att få aktuell information om trafikstörningar innan resan.	☐	☐	☐	☐	☐
Det är enkelt att få tillgång till personlig service innan resan.	☐	☐	☐	☐	☐

Tillbaka

Avbryt

OK

Här följer ytterligare 4 påståenden om att åka kollektivt. Vare sig du åker kollektivt eller inte, vänligen bedöm varje påstående utifrån dina erfarenheter av **lokal- och länstrafiken i din kommun eller ditt län.**

	Ja, ofta eller alltid	Ja, ibland, men ibland inte	Nej, sällan eller aldrig	Ingen åsikt/saknar erfarenhet	Tveksam, vet ej
Det är enkelt att ta sig till och från hållplatser och stationer när det är barmark.	☐	☐	☐	☐	☐
Det är enkelt att ta sig till och från hållplatser och stationer även på vintern, eftersom vinterunderhållet av gångvägar, hållplatser och plattformar är god.	☐	☐	☐	☐	☐
Hållplatser och stationer är utformade så att det är enkelt att göra byten mellan linjer och färdmedel.	☐	☐	☐	☐	☐
Hjälpmedel och faciliteter fungerar som de ska på hållplatser och stationer, till exempel information, utrop, ramper, rulltrappor, hissar, dörrar och toaletter.	☐	☐	☐	☐	☐

Tillbaka

Avbryt

OK

Powered by NIPO Software

Här följer 8 avslutande påståenden om att åka kollektivt. Vare sig du åker kollektivt eller inte, vänligen bedöm varje påstående utifrån dina erfarenheter av **lokal- och länstrafiken i din kommun eller ditt län.**

	Ja, ofta eller alltid	Ja, ibland, men ibland inte	Nej, sällan eller aldrig	Ingen åsikt/saknar erfarenhet	Tveksam, vet ej
Det är enkelt att få tillgång till personlig service under en resa.	☐	☐	☐	☐	☐
Hjälpmiddel och teknik fungerar som de ska på fordon, till exempel information, utrop, stoppsignaler, ramper och dörrar.	☐	☐	☐	☐	☐
Jag känner ingen stress eller oro för trängsel, tempo och okända människor.	☐	☐	☐	☐	☐
Alla färdmedel och fordon är utformade så att det är enkelt att göra byten.	☐	☐	☐	☐	☐
Det är svårt att ta sig ombord på och stiga av fordon.	☐	☐	☐	☐	☐
Jag får en plats som jag önskar ombord.	☐	☐	☐	☐	☐
Det är enkelt att få aktuell information om hållplatser, byten och tider under en resa.	☐	☐	☐	☐	☐
Det är svårt att få aktuell information om trafikstörningar under en resa.	☐	☐	☐	☐	☐

Tillbaka

Avbryt

OK

Powered by NIPO Software

4. Appendix C

Kantar Sifos webbpanel

Kantar Sifo har och är administratör för en av Sveriges största paneler med ett aktivt medlemstal på ca 100 000 panelister, allmänheten 16-79 år. En aktiv panelist definieras av att de har deltagit i minst en undersökning under den senaste 12-månadersperioden, eller har registrerat sig som panelist under samma tidsperiod. De är endast rekryterade i samband med andra urvalsundersökningar mot den svenska allmänheten eller speciella slumpmässiga rekryteringundersökningar, dvs det går inte att anmäla sig frivilligt till Kantar Sifos panel.

I de undersökningar som rekrytering sker, ställer Kantar Sifo en tilläggsfråga om respondenten är villig att ansluta sig till panelen. De som anmäler sig får kort därpå ett formulär som enbart syftar till att samla in bakgrundsuppgifter om panelisten, t ex sociodemografiska variabler. I samband med rekryteringen till panelen ger panelisten sitt medgivande till att delta i undersökningar enligt villkoren för panelmedlemskap. Innan panelisterna blir fullvärdiga medlemmar måste de fylla i ett antal bakgrundsuppgifter:

- Personlig demografi (födelseår, kön, sysselsättning, utbildning, civilstånd, inkomst, etc.)
- De behöver endast fylla i sin kommun och postadress, från vilka vi sedan kan härleda flera andra geografiska klassificeringar.
- Hushållets demografi (antal personer i hushållet, antal barn, barnens ålder, inkomst etc.)
- Kontaktuppgifter
- Bakgrundsuppgifterna uppdateras kontinuerligt, både via utskick i detta syfte (2 ggr/år) och i samband med de undersökningar där medlemmarna kommer med i urvalet. Panellisterna kan dessutom, när som helst, gå in och uppdatera sina uppgifter, vilket vi uppmuntrar dem att göra i samtliga inbjudningar som skickas ut.

Panelen är representativ i förhållande till rikets sammansättning avseende kön och region. Vad gäller åldern på panelisterna finns vissa avvikelser (underrepresentation av riktigt unga samt riktigt gamla). För att, i de fall det behövs, kompensera för dessa kända avvikelser används olika metoder när urvalen sätts samman. Det vanligaste är att vi stratifierar urvalet för att matcha förhållandena i riket samt att i efterhand kompensera för eventuell skevhet via vägning av resultaten. Vi har stor erfarenhet av vilka metoder och principer som bör användas när det gäller att väga resultaten från undersökningar i panelen för att få riksrepresentativa resultat.

I våra panelundersökningar får panelisten bonuspoäng som sedan kan lösas in till olika typer av belöningar i form av exempelvis biobiljetter, Triss-lotter och presentkort. Via Presentkortstorget går det också att skänka sin belöning till välgörande ändamål.

Kantar Sifo använder flera åtgärder för att behålla en hög kvalitet i panelen. Några exempel:

- Kontinuerlig uppdatering av profilen/bakgrundsuppgifter (2 ggr/ år via särskilda utskick, samt i samband med de undersökningar där panelisterna kommer med i urvalet).
- Tillförsel av nya panelister sker kontinuerligt, bl.a. via vår dagliga telefonundersökning (ca 250 nya panelister varje vecka).
- Vid behov rekryterar vi även svårare målgrupper via sms-utskick, t.ex. yngre.

- Samtliga panelister är rekryterade med en s.k. "triple opt-in". Detta innebär att alla respondenter måste bekräfta att de vill vara medlemmar i panelen tre gånger.
- För att undvika uttröttnings effekter tillämpar vi s.k. rotering vid vissa frågetyper och uppgiftslämnare har möjlighet att pausa från ifyllandet. När enkäten återupptas börjar den där respondenten senast fyllde i sina svar.
- Bra rutiner kring hur panelen används - hur ofta panelisterna får svara på undersökningar samt hur lång fältperioden bör vara - förhindrar att vi inte sliter ut panelisterna.
- Expertis kring design och utformning av enkäter säkrar kvaliteten på undersökningarna. Alla undersökningar korrekturläses och testas noggrant innan de skickas ut till panelisterna.
- Vår panelsupport är tillgänglig både via telefon och e-post, och hjälper panelisterna med eventuella problem, så att alla panelister kan delta i de undersökningar de blir inbjudna till.
- Kvalitetskontroller i alla led minimerar risken för felkällor i materialet.
- Panelister som inte deltar i undersökningar aktivt, rensas regelbundet ut från panelen för att säkerställa att panelen och urvalet är aktuellt. En aktiv panelist definieras av att de har deltagit i minst en undersökning under den senaste 12-månadersperioden, eller har registrerat sig som medlem under samma tidsperiod.
- Alla processer dokumenteras och kvalitetssäkras, samt ifrågasätts kontinuerligt för att förbättras.

Mobila undersökningar – mobil first

Under de senaste 30 åren har sätten att genomföra undersökningar på varit relativt oförändrade. Vi har visserligen gjort dem tillgängliga online, men överlag har de fortfarande varit relativt långa och på många vis utformade på samma vis som de traditionella postala undersökningarna. I takt med att fler och fler respondenter väljer att genomföra sina undersökningar via mobil, så ställs dock allt högre krav när det gäller att tänka "mobile first"; det vill säga det ska vara enkelt och inspirerande att använda mobilen. I huvudsak handlar det om att 1) göra undersökningarna enklare, 2) göra dem kortare och 3) göra dem mer engagerande och inspirerande.

Idag genomförs drygt 50% av alla undersökningar via mobil och mobilanvändningen ökar ständigt. Samtidigt som utvecklingen innebär en utmaning, så ger det oss en större möjlighet att nå människor under tider som annars inte har varit möjliga. Det blir också lättare att få dem att ställa upp om de kan använda den enhet de har tillgång till för tillfället under tider som passar dem; till exempel under sina dagliga resor, på ett tåg, en buss, eller i en taxi. De lite svårare målgrupperna - yngre, liksom småbarnsföräldrar – kan också nås via sina mobila enheter när de är "på språng".

Att göra våra undersökningar tillgängliga via alla etablerade enheter och plattformar kräver utveckling av väldesignade och innovativa plattformar som är skräddarsydda för den specifika enheten. Kantar Sifo ligger långt fram när det gäller att anpassa sig till nya krav i en mobil värld på webben. Vi har redan utvecklat och lanserat plattformar som är tillgängliga via mail, sms och mobila applikationer. Vi erbjuder en modern undersökningsdesign som automatiskt identifierar enheten som används och optimerar gränssnittet till att passa skärmar av alla storlekar och mjukvarutyper. Men allt kan inte anpassas och rättas till via tekniska lösningar utan en viktig del är även att innehållet anpassas. Längden och utformningen på frågor, svarsalternativ och eventuella inledningstexter samt längden på formuläret som helhet är här fundamentalt.

När det gäller det aktuella uppdraget och olika bakgrundsvariabler rekommenderar Kantar Sifo att information om kön, ålder och geografi hämtas från panelen men att vi frågar om kommundillhörighet, utbildning, sysselsättning, körkort samt tillgång till bil.

Totalt rekommenderar Kantar Sifo att upp till tre utskick/kontaktförsök görs – först ett huvudutskick och sedan upp till två påminnelseutskick till de som inte svarat. Kantar Sifos bedömning utifrån tidigare erfarenhet och givet målgrupp och antal frågor är att svarsfrekvensen kommer att landa runt 35-40%.

Något som kan påverka svarsfrekvensen nedåt är att uppdraget är planerat att genomföras under juli och augusti, en period som infaller under semesterperioden.

För att kunna göra en så korrekt skattning på befolkningsandelar utifrån paneldata så gör Kantar Sifo två saker, dels kvoterar Kantar Sifo på ålder, vanligen sätts fyra ålderskvoter inom åldersspannet 18-79 år och dels vägs resultatet på kön, ålder och geografi. Det vikter som används är hämtade från statistik från SCB.

Felmarginalen i en skattning av befolkningsandelen från en svarsandel på 50% med en antagen svarsfrekvens enligt ovan blir $\pm 2,5$ vid en signifikansnivå på 95%.

Slutligen har Kantar Sifo ett team med dedikerat ansvar för Sifopanelen. Datakvaliteten och sammansättningen av Sifopanelen följs upp kontinuerligt och vi använder oss alltid av uppdaterade viktmatriser baserade på officiell statistik från SCB.

5. Appendix D

SCB

A-regioner i nummerordning med ingående kommuner

A regions in numerical order with the associated municipalities

A-region	Kommun
<i>A region</i>	<i>Municipality</i>
01 Stockholm/Södertälje	0127 Botkyrka 0162 Danderyd 0125 Ekerö 0136 Haninge 0126 Huddinge 0123 Järfälla 0186 Lidingö 0182 Nacka 0140 Nykvarn 0192 Nynäshamn 0128 Salem 0191 Sigtuna 0163 Sollentuna 0184 Solna 0180 Stockholm 0183 Sundbyberg 0181 Södertälje 0138 Tyresö 0160 Täby 0114 Upplands Väsby 0139 Upplands-Bro 0115 Vallentuna 0187 Vaxholm 0120 Värmdö 0117 Österåker
02 Norrtälje	0188 Norrtälje
03 Enköping	0381 Enköping 0305 Håbo
04 Uppsala	0330 Knivsta 0380 Uppsala 0382 Östhammar
05 Nyköping	0461 Gnesta 0480 Nyköping 0481 Oxelösund

		0488	Trosa
06	Katrineholm	0482 0483 0428	Flen Katrineholm Vingåker
07	Eskilstuna	0484 0486	Eskilstuna Strängnäs
08	Mjölby/Motala	0560 0586 0583 0584 0509	Boxholm Mjölby Motala Vadstena Ödeshög
09	Linköping	0513 0580 0561	Kinda Linköping Åtvidaberg
10	Norrköping	0562 0581 0582 0563	Finspång Norrköping Söderköping Valdemarsvik
11	Jönköping	0643 0680 0642 0665	Habo Jönköping Mullsjö Vaggeryd
12	Tranås	0604 0687 0512	Aneby Tranås Ydre
13	Eksjö/Nässjö/Vetlanda	0686 0682 0684 0685	Eksjö Nässjö Sävsjö Vetlanda
14	Värnamo	0662 0617 0683	Gislaved Gnosjö Värnamo
15	Ljungby		

	0781	Ljungby
	0767	Markaryd
16 Växjö	0764	Alvesta
	0761	Lessebo
	0763	Tingsryd
	0760	Uppvidinge
	0780	Växjö
	0765	Älmhult
17 Västervik	0883	Västervik
18 Hultsfred/Vimmerby	0860	Hultsfred
	0884	Vimmerby
19 Oskarshamn	0821	Högsby
	0861	Mönsterås
	0882	Oskarshamn
20 Kalmar/Nybro	0885	Borgholm
	0862	Emmaboda
	0880	Kalmar
	0840	Mörbylånga
	0881	Nybro
	0834	Torsås
21 Visby	0980	Gotland
22 Karlskrona	1080	Karlskrona
	1081	Ronneby
23 Karlshamn	1082	Karlshamn
	1060	Olofström
	1083	Sölvesborg
24 Kristianstad	1272	Bromölla
	1290	Kristianstad
	1256	Östra Göinge
25 Hässleholm	1293	Hässleholm
	1273	Osby
	1275	Perstorp

26	Ängelholm	1278	Båstad
		1292	Ängelholm
		1257	Örkelljunga
27	Helsingborg/Landskrona	1260	Bjuv
		1283	Helsingborg
		1284	Höganäs
		1276	Klippan
		1282	Landskrona
		1214	Svalöv
		1277	Åstorp
28	Malmö/Lund/Trelleborg	1231	Burlöv
		1261	Kävlinge
		1262	Lomma
		1281	Lund
		1280	Malmö
		1230	Staffanstorp
		1263	Svedala
		1287	Trelleborg
		1233	Vellinge
		29	Ystad/Simrishamn
1265	Sjöbo		
1264	Skurup		
1270	Tomelilla		
1286	Ystad		
30	Eslöv	1285	Eslöv
		1266	Hörby
		1267	Höör
31	Halmstad	1380	Halmstad
		1315	Hylte
		1381	Laholm
32	Falkenberg/Varberg	1382	Falkenberg
		1383	Varberg
33	Göteborg	1440	Ale
		1489	Alingsås
		1480	Göteborg
		1401	Härryda

1384 Kungsbacka
1482 Kungälv
1441 Lerum
1481 Mölndal
1402 Partille
1415 Stenungsund
1419 Tjörn
1442 Vårgårda
1407 Öckerö

34 Uddevalla

1439 Färgelanda
1484 Lysekil
1430 Munkedal
1421 Orust
1427 Sotenäs
1486 Strömstad
1435 Tanum
1485 Uddevalla

35 Trollhättan/Vänersborg

1444 Grästorp
1462 Lilla Edet
1461 Mellerud
1488 Trollhättan
1487 Vänersborg

36 Borås

1443 Bollebygd
1490 Borås
1466 Herrljunga
1463 Mark
1465 Svenljunga
1452 Tranemo
1491 Ulricehamn

37 Lidköping/Skara

1445 Essunga
1471 Götene
1494 Lidköping
1495 Skara
1470 Vara

38 Falköping

1499 Falköping
1498 Tidaholm

39 Skövde

1497 Hjo
1446 Karlsborg
1496 Skövde
1472 Tibro

40	Mariestad	1447	Gullspång
		1493	Mariestad
		1473	Töreboda
41	Kristinehamn	1782	Filipstad
		1781	Kristinehamn
		1760	Storfors
42	Karlstad	1763	Forshaga
		1764	Grums
		1783	Hagfors
		1761	Hammarö
		1780	Karlstad
		1715	Kil
		1762	Munkfors
		1766	Sunne
		1737	Torsby
43	Säffle/Åmål	1460	Bengtstorsfors
		1438	Dals-Ed
		1785	Säffle
		1492	Åmål
44	Arvika	1784	Arvika
		1730	Eda
		1765	Årjäng
45	Örebro	1882	Askersund
		1861	Hallsberg
		1881	Kumla
		1860	Laxå
		1814	Lekeberg
		1880	Örebro
46	Karlskoga	1862	Degerfors
		1883	Karlskoga
47	Lindesberg	1863	Hällefors
		1885	Lindesberg
		1864	Ljusnarsberg
		1884	Nora
48	Västerås		

	1961	Hallstahammar
	1907	Surahammar
	1980	Västerås
49 Köping	1984	Arboga
	1960	Kungsör
	1983	Köping
50 Fagersta	1982	Fagersta
	1962	Norberg
	1904	Skinnskatteberg
51 Sala	0331	Heby
	1981	Sala
52 Borlänge/Falun	2081	Borlänge
	2080	Falun
	2026	Gagnef
	2029	Leksand
	2031	Rättvik
	2082	Säter
	2021	Vansbro
53 Avesta/Hedemora	2084	Avesta
	2083	Hedemora
54 Ludvika	2085	Ludvika
	2061	Smedjebacken
55 Mora	2023	Malung
	2062	Mora
	2034	Orsa
	2039	Älvdalen
56 Gävle/Sandviken	2180	Gävle
	2104	Hofors
	2101	Ockelbo
	2181	Sandviken
	0360	Tierp
	0319	Älvkarleby
57 Bollnäs/Söderhamn	2183	Bollnäs
	2121	Ovanåker

	2182	Söderhamn
58 Hudiksvall/Ljusdal	2184 2161 2132	Hudiksvall Ljusdal Nordanstig
59 Sundsvall	2281 2262 2260	Sundsvall Timrå Ånge
60 Härnösand/Kramfors	2280 2282	Härnösand Kramfors
61 Sollefteå	2283	Sollefteå
62 Örnsköldsvik	2284	Örnsköldsvik
63 Östersund	2326 2305 2361 2309 2303 2313 2321 2380	Berg Bräcke Härjedalen Krokom Ragunda Strömsund Åre Östersund
64 Umeå	2403 2401 2409 2480 2404 2460	Bjurholm Nordmaling Robertsfors Umeå Vindeln Vännäs
65 Skellefteå	2418 2417 2482	Malå Norsjö Skellefteå
66 Lycksele	2425 2481 2422 2421 2462 2463	Dorotea Lycksele Sorsele Storuman Vilhelmina Åsele

67	Piteå	2506	Arjeplog
		2505	Arvidsjaur
		2581	Piteå
		2560	Älvsbyn
68	Luleå/Boden	2582	Boden
		2510	Jokkmokk
		2580	Luleå
69	Haparanda/Kalix	2583	Haparanda
		2514	Kalix
		2513	Överkalix
		2518	Övertorneå
70	Kiruna/Gällivare	2523	Gällivare
		2584	Kiruna
		2521	Pajala
